CAROLI DRELINCURTII,

Regis Consiliarii & Medici Ordinarii,

NEC-NON

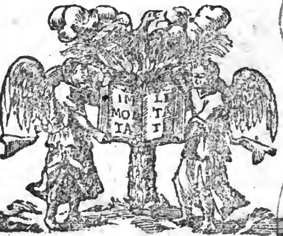
Celsiss: Principis de TURENNA

ἈΡΧΙΆΤΡΟΥ,

DE

PARTU OCTIMESTRI VIVACI DIATRIBA.

Editio Quarta.

LUGD. BATAV.

Apud FELICEM LOPEZ.

cIↄ Iↄ c LXXX.

o,
óQUE

D E
H,
mensis
I;

iæ Reges,

um &

S. D. D.
ELGII
I,

ARIO.

uit, quâ
, Perga-
meni-

Οἴησις γὰρ, μάλιστα ἐν Ἰητρικῇ, αἰτίην μὲν τοῖσι κεχρημένοισιν, ὄλεθρον δὲ τοῖσι χρεωμένοισιν ἀποφέρει. Ἱπποκράτης περὶ

Εὐσχημοσ:

NOBILISSIMO,
EXCELLENTISSIMÓQUE
VIRO, D.D.

CONRADO DE BEUNINGH,

Civitatis Amstelædamensis
SENATORI;
Ac olim ad
Serenissimos Daniæ & Sueciæ Reges,
nunc verò;
Ad Christianiss: Galliarum & Navarræ Regem,
ILLUSTRISS. ET POTENTISS. D. D.
FOEDERATI BELGII ORDINUM,
LEGATO EXTRAORDINARIO.

G*ALENUM latuit, quâ commendatione, Perga-*

Οἴησις γὰρ, μάλιστα ἐν Ἰητρι-
κῇ, αἰτίην μὲν τοῖσι κεκτημένοισιν,
ὄλεθρον δὲ τοῖσι χρεωμένοισιν ἀπο-
φέρει. Ἱπποκράτης περὶ
Εὐσχημοσ:

NOBILISSIMO,
EXCELLENTISSIMÓQUE
VIRO, D.D.

CONRADO DE BEUNINGH,

Civitatis Amstelædamensis
SENATORI;
Ac olim ad
Serenissimos Daniæ & Sueciæ Reges,
nunc verò;
Ad Christianiss: Galliarum & Navarræ Regem,
ILLUSTRISS. ET POTENTISS. D. D.
FOEDERATI BELGII ORDINUM,
LEGATO EXTRAORDINARIO.

G*ALENUM latuit, quâ commendationê, Perga-*

 meni-

Οἴησις γὰρ, μάλιστα ἐν Ἰητρικῇ, αἰτίην μὲν τοῖσι κεχρημένοισιν, ὄλεθρον δὲ τοῖσι χρεωμένοισιν ἐπιφέρει. Ἱπποκράτης περὶ Εὐσχημοσ:

NOBILISSIMO,
EXCELLENTISSIMÓQUE
VIRO, D.D.

CONRADO DE BEUNINGH,

Civitatis Amstelædamensis
SENATORI;
Ac olim ad
Serenissimos Daniæ & Sueciæ Reges,
nunc verò,
Ad Christianiss: Galliarum & Navarræ Regem,
ILLUSTRISS. ET POTENTISS. D. D.
FOEDERATI BELGII ORDINUM,
LEGATO EXTRAORDINARIO.

GALENUM *latuit, quâ commendatione, Perga-*

 meni-

Οἴησις γὰρ, μάλιστα ἐν Ἰητρικῇ, αἰτίην μὲν τοῖσι κεχρημένοισιν, ὄλεθρον δὲ τοῖσι χρεωμένοισιν ἐπιφέρει. Ἱπποκράτης περὶ

Εὐσχημοσ:

NOBILISSIMO,
EXCELLENTISSIMÓQUE
VIRO, D.D.

CONRADO DE BEUNINGH,

Civitatis Amstelædamensis
SENATORI;
Ac olim ad
Serenissimos Daniæ & Sueciæ Reges,
nunc verò,
Ad Christianiss: Galliarum & Navarræ Regem,
ILLUSTRISS. ET POTENTISS. D. D.
FOEDERATI BELGII ORDINUM,
LEGATO EXTRAORDINARIO.

GALENUM latuit, quâ commendationê, Pergameni-

meni Pontifices, gladiatorum curam, ipsi nondum emerito, commiserint: ita me fugit, VIR EXCELLENTISSIME, cui mortalium, acceptum referam, Professoris Medici honorem, quô Me, de meritissimâ totô terrarum Orbê Vestrâ Rep: nihil meritum, *Nobilissimi & Spectatissimi Viri, D. D. inclytæ Universitatis Lugduno-Batavæ Curatores atque Coss: affecerunt. Cùm autem, id Muneris, Mihi per* Tuam Excellentiam, *demandari, nunciatum fuerit, gratias Tibi à Me agendas*

das esse, officium dictitat. En igitur, Tuæ *non modò* Excellentiæ, *sed & ipsis Posteris, grati ac memoris animi mei symbolum consigno. Hanc etenim, exiguam licèt, quam Tibi nuncupo Diatribam, vivacem fore prævideo, si Tibi, Viro emunctissimæ naris, & æquissimo rerum æstimatori, tam grata sit, ut eam, in* Tuam *clientelam recipere digneris. Tu siquidem, cujus fama immortalitati consecrata est, vel hoc opusculum ævô donabis æternô. Quî nempe, quandiu Sol & orietur*

 & oc-

& occidet, tam multa quæ præclarè gessisti essent intermoritura? Norunt omnes, non solùm quàm animosè & fortiter, sed etiam quàm consideratè & sapienter, res Daniæ labantes & penè collapsas, sustinueris Unus, erexerísque. Sed cur jam pridem acta memorem? An non novissimè, totius Europæ motus, ferrum & ignem ubique minitantes, prudentissimis consiliis, & mentis acutiè ac dexteritatê repressisti atque pacasti? Eóque beneficiô, non modò Gentem Tuam, belli studiis asperrimam licèt,

nec

nec uſpiam terrâ maríque, bella detrectantem, *ſed & omnes Europæos, arctè Tibi, æternùm devinxiſti. Macte Tuâ Virtuté, VIR EXCELLENTISSIME, quâ ubivis gentium, PACIFICATOR audis acceptiſſimus; hôc enim gratiſſimô nominê, præclara Tua fama,* ſuper Garamantas & Indos, *volitat per ora virûm, hôcque dulciſſimô perinde & glorioſiſſimô cognominê, Te omnes populi,* in quem ſua ſalus nuper inclinata recumbebat, *amant, ſuſpiciunt, venerantur.*

Faxit ipse Pacis Deus, *ut hôc potissimùm stemmatê Illustris, serus eas ad astra! Vale, VIR EXCELLENTISSIME, & hanc Tuam celebritatem, existimationémque, jam ad cumulum provectàm, talem & tantam conservato, qualem & quantam nactus es. Id unum, ut optatò adveniat, ex totô pectorê præoptat,*

TUÆ EXCELLENTIÆ,

Obsequentissimus

CAROLUS DRELINCURTIUS,

Regis Consiliarius & Medicus, Nec-non Celsiss. Princ. de Turennâ Archiatros.

Dabam Lutetiæ Parisiorum, septimo Idus Septembres. M. DC. LXVIII.

Bibliopola

Cùm primam hujus Diatribæ Editionem adornaret, Benevolis Philiatris.

ANTICIPATAS semel, altiúsque inhærentes Opiniones ex hominum animis revellere, negotium est molis ut plurimùm summè operosæ, præsertim si Auctores, unde primulùm profectæ atque haustæ videntur, ἀξιόπιστοι, ἰσόθεοι, omni denique exceptione majores habeantur. Quod quidem ipsum, tum in aliis permultis intricatioribus Physiologiæ quæstionibus, tum in hac ipsa de natis Octimestri-

bus

bus facilè deprehenditur, quibus cùm gravissimi antiquæ Medicinæ Principes, Hippocrates atque Galenus, Vitalitatem alicubi abjudicasse credantur, apud posterorum plerosque rem omnino sic habere, pro confesso est, adeò ut περὶ τοῦ ὅτι tantillum titubare, penè piaculum audiat. Paucis tamen cordatioribus, quos benignior Jupiter in deliciis habet, longè aliter visum, qui non modò problematicè in fœtuum Octimestrium Vitalitatem inquirere; sed etiam eandem adversus tot hostium oppositas copias propugnare non dubitarunt: Qualis imprimis, ineunte nostro hoc seculo, Federicus Bonaventura, Medicus Urbinas, qui causam hanc tam

fusè

fusè peregit, ut fastidium ferè lectoribus incutiat. Cùm verò ab ignei ingenii Viro, Domino CAROLO DRELINCURTIO, Medico Regis Christianissimi, materiam istam, exiguâ admodum Diatribâ, cæterùm abundè nervosâ, nec inamœnâ comprehensam, ac in examen denuò vocatam audivissemus, paulóque pòst ejus copiam nacti essemus, luce publicâ protinus donandam censuimus, rati hoc ipso facinore gratiam à Vobis omnibus χαρισάτοις φιλιάτροις, quorum commodis indulgêre adeò volupe est ut nihil suprà, inituros esse nos minimè vulgariam. Bellè valete ac favete.

AD D.

C. DRELINCURTUM.

HACTENUS *ægrotis* DRELINCURTUM *esse saluti,*
Duxi unis; at dos est super una viro.
En revocat, letho quos ignorantia tradit:
Quin, facit & vegetos. Hercule, divus homo est.

JACOBUS LESCOT,
J.U.D.

IN
COMMENDATIONEM
Hujus Opellæ,

TROCHAICI.

RARA *proles Octimestris, quam nefastam plurimi*
Veritati non litantes, atque vitæ inhospitam
Publicare non verentur, seu Vetusti, seu Novi:

Cur tibi non gratulemur, huncce nactæ vindicem
Strenuum, summóque Zelo percitum orthodoxiæ,
Qui DRELINCURTI *celebri notus est cognomine;*
Pauculis hic namque totam rem peregit paginis,
Quam medens Urbini alumnus, scæva cui nomen bona
Indidit vix expedivit turgido volumine.
Ergo proles Octimestris, macte tali vindice,
Qui tuam Vitalitatem luculenter astruit,
Naxiis non tantùm in oris, aut plagâ Nilotide,
Quod priùs fecêre quidam Literati nobiles;
Immò ubique, tum solum quà panditur, tum quà salum.

CAROLUS SPONIUS,
Doctor Medicus Monspeliensis,
& Colleg. Medic. Lugdunens.
Aggregatus.

B Εἴπω[illegible],

Εἴπατ', ἀκεστορίης ἀμαθεῖς, ὦ, τέκν' ὀλέκοντες·
Ῥύσασθ' ἐκ νούσων, ἆρα δύνασθε γονεῖς;
Σκαιῶς δεξάμενοι τέχνης, καὶ λήγετε σκαιῶς·
Ἄνδρ' οὐ μιμεῖσθ' ὃς δόγματα ταῦτ' ἔγραφεν·
Εἷς ἰητρῶν, Δρηλινκούρτιος ἄξιος ἀντὶ
Πλείστων· οἶδε ῥύειν τέκνα τε καὶ τοκέας.

JACOBUS LESCOT,
J. U. Doctor.

Lutetiæ Parisiorum
Annô ineunte
1663.

Aucto-

Auctoris

PRÆFATIO.

Morti norunt addictos *Octimestres* esse, qui Hippocratis *funesta* de ipsis legêre * Decreta, τῶν Ὀκταμήνων, δηλονότι, ἀδυνάτον οὐδὲν περιγίνεσθαι, *Octimestrium scilicet, fieri nequit conservetur ut ullus*; & rursum, ac præcisè magis ‡ παιδίον Ὀκτάμηνον οὐδὲν βιοῖ πώποτε, *Fœtus Octimestris nunquam superstes est.*

In tantî profectò Magistrî verba

* Libris περὶ Ὀκταμ: & Ἑπταμ:
‡ Lib: περὶ Ἀρχῶν.

verba jurarunt Medici non solùm, sed & Rhetores, atque Philosophi, ac etiam Jure-Consulti, *Sabinus* v.g. *Tullius*, *Philo Judæus*, *Agellius*, *Aphrodiseus*, *Censorinus*, *Avicennas*, *Albertus Magnus*, *Conciliator*, *Gentilis atque Baldus*. Novissimô præterea seculô *Fracastorius*, *Capivaccius*, *Vallesius*, *Tiraquellus*, *Mercurialis*, *Mercatus*, *Gorræus* atque *Laurentius*. Tantis etenim Viris illis, *Octimestres* Dîs nati sunt iratîs, genióque finiſtrô, ac ita *nati*, quasi *non nati*, & reapse *ἄγονοι*.

Cùm itaque nuperì *Partûs Octimestrîs* celeberrimî, ac vivacissimî causâ, *Octimestres alios in omnes*, eôdem Hippocra-

pocrateô ductû, litem capitis intulissent Α'ρχίατροι, litem ipse judicandam digessi. Quò plus autem litigiosum illud excussi thema, & *Hipp:* consiliô * vulgarem illam de *Octimestrium* calamitatê doctrinam *ad veritatis repurgavi lucem*, eò firmior (*meos adversus* Α'ρχιάτρους) *Octimestrium* steti Patronus.

Hôc igitur eluceat Patrociniô meô iniquissimum esse insontes, *& quidem indictâ causâ*, capitê damnasse. Istud namque Judicium capitale, uti capitalem prodit injustitiam, ita

* Lib: περὶ τῆς Εὐσχημοσύνης, ubi Medicis auctor est, *doctrinam ut suam demonstrationibus stabiliant, atque sic illam omnem ab ignorantiæ tenebris vindicent.*

ita capitalem & inſcitiam arguit, quâ capitalior datur nulla.

Hâc inſuper Meâ conſtet Tutelâ funeſtam *Apollineô de Tripodê* vaticinationem, minùs exitii portendere, quàm peremptoria, *rigidô de Tribunali*, dicta ſententia. *Et en éfet, & ſelon notre Proverbe, il vaut mieus être condanné des Médecins, que des Juges.*

F I N I S.

Opinionum Commenta delet dies: Naturæ judicia confirmat.
Cic: 2. de Nat: Deor.

QUÆ-

QUÆSTIO PHYSIOLOGICA,
An Partus Octimestris vitalis?

Pars Prima.

Quâ vitalitas Partûs Octimestrîs auctoritatê probatur, experientiâ stabilitur, & rationê evincitur.

APPOSITE Divus Ambrosius, *Omnes animantes præscripta habent partûs tempora, homo solus indiscreta atque confusa.* Haud minùs facundè, lepidéque, suis in mo-

Tempora partûs, esse vaga, nec ab iis excludi mensem *octavum*, quinimo à Priscis nominatim desig-nari.

monimentis, id ipsum Plinius exaravit: *Cæteris*, inquit, *animantibus*, *statum & pariendi & partus gerendi tempus est*, *homo totô annô & incertô gignitur spatiô.* Ambobus testis locupletior alter, ἀνωμάλους τοὺς τῆς κυήσεως χρόνους, *varia & incerta partûs tempora* unico tribuit homini, τοῖς μὲν ἄλλοις, εἷς ἐστιν ὁ χρόνος, τοῖς δὲ ἀνθρώποις, πλείους. *Brutis etenim animantibus unicum est pariendi tempus*, *homini verò multiplex inest.* Hoc ipsum solidiùs stabilivit asserens, τὰ ἄλλα ζῶα μοναχῶς ποιεῖται τὴν τοῦ τόκου πλείωσιν· εἷς γὰρ ὥρισται τοῦ τόκου χρόνος πᾶσιν, ἀνθρώ-

Arist. 4. de gen. anim. cap. 4.

Lib. 7. hist. Animal. cap. 4.

ἀνθρώπῳ δὲ πολλοὶ μόνῳ τῶν ζώων. *Animalia reliqua fœtus ſuos perficiendi tempus unicum habère; quòd ipſis unicus ſtatuatur pariendi terminus; homini verò, inter animalia ſoli, varii ſunt & complementi & partûs limites.* Idem demum paſſim inculcat, ſed decretoriè magis, ubi hominem ſancit μόνον τῶν ζώων, πολλοὺς ἔχειν χρόνους τῆς γενέσεως, τοῖς δὲ ἄλλοις ἕνα τὸν χρόνον τῆς τελειώσεως γίγνεσθαι. *Solum ex animalibus varios atque varios ſortiri ſuæ generationis ſoles; aliis verò unicum ſuæ perfectionis eſſe finem.* Ita etiam ſagaciſſimè docet Hippocrates Proble- mat. 10.

monimentis, id ipsum Plinius exaravit: *Cæteris*, inquit, *animantibus*, *statum & pariendi & partus gerendi tempus est*, *homo totô annô & incertô gignitur spatiô.* Ambobus testis locupletior alter, ἀνωμάλες τὲς τῆς κυήσεως χρόνες, *varia & incerta partûs tempora* unico tribuit homini, τοῖς μὲν ἄλλοις, εἷς ἐστιν ὁ χρόνος, τοῖς δ' ἀνθρώποις, πλείες. *Brutis etenim animantibus unicum est pariendi tempus*, *homini verò multiplex inest*. Hoc ipsum solidiùs stabilivit asserens, τ' ἄλλα ζῶα μοναχῶς ποιεῖται τὴν τῆς τόκε πλείωσιν· εἷς γὰρ ὥρισται τῆ τόκε χρόνος πᾶσιν, ἀνθρώ-

Aristot. 4. de gen. anim. cap. 4.

Lib. 7. hist. Animal. cap: 4.

ἀνθρώπῳ δὲ πολλοὶ μόνῳ τῶν ζώων. *Animalia reliqua fœtus ſuos perficiendi tempus unicum habère; quòd ipſis unicus ſtatuatur pariendi terminus; homini verò, inter animalia ſoli, varii ſunt & complementi & partûs limites.* Idem demum paſſim inculcat, ſed decretoriè magis, ubi hominem ſancit μόνον τῶν ζώων, πολλοὺς ἔχειν χρόνους τῆς φύσεως, τοῖς δὲ ἄλλοις ἕνα τὸν χρόνον τῆς τελειώσεως γίγνεσθαι. *Solum ex animalibus varios atque varios ſortiri ſuæ generationis ſoles; aliis verò unicum ſuæ perfectionis eſſe finem.* Ita etiam ſagaciſſimè docet Hippo- Problemat. 10.

crates

crates humanæ fabricæ divum opus Solibus variare, οὐκ ἐν ἴσῳ χρόνῳ πάντα διακοσμεῖσθαι, ἀλλὰ τὰ μὲν θᾶσσον, τὰ δὲ βραδύτερον, ὅκως ἂν ἐκ τοῦ πυρὸς ἕκαστα τύχῃ καὶ τῆς τροφῆς. *Eandem inter temporis intercapedinem partes delineari nequaquam; ſed alias quidem citiùs, aliàs verò ſeriùs, prout hæ, vel illæ ſuum & ignem & alimentum variè atque variè nanciſcantur.* At partibus illis ſolê variô diſpoſitis ac ordinatis, variabit & partus, ex proportione mirâ trium inter ſe mutationum inſignium, quas fœtus ſubit in uterô.

Tem-

Tempus quippe *motionis*, ut duplò *figurationis* tempus æquat; sic terminus *partûs*, triplò superat terminum *motûs*. Quæ sententia ad Arabes & ad nos usque tranavit; si igitur figurationis periodus est minimè una, quidni & multivagus motionis & pariture cursus? Qui diebus triginta figurabitur, in sexaginta movebitur, & centesimo octogesimo vitalis prodibit. Qui in quadraginta effingetur, in octoginta trepidabit, & intra ducentos quadraginta vitæ compos orietur, Octimestrîs nominê insigniendus.

Fœtus formationem, motum & partum, geometricâ quâdam æquabilitate sese consequi, ex *Hippoc. Epid.* 6. *sect.* 8. *Aphoris.* 8. & *Epid.* 2. *sect.* 3.

Fœtus 240. dierum, esse vitales, eosdémque juxta Hippocratis computũ, plenè & præcisè *Octimestres* esse, quia menses solares sunt computandi.

Hip-

Ex libello περὶ ἀρχῶν. Hippocraticos namque menſes triginta dies explêre, liquidò conſtat: At octies triginta numerum complent ducentorum quadraginta dierum, ſeu octo menſium ſolarium integrè ferè exactorum, juxta quos partitudinis putanda ratio, ἄνθρωπος γὰρ ϗ ἥλιος ἄνθρωπον γεννᾷ, *Sol & homo generant hominem.* Octimeſtres igitur vitâ beandi, ſupinúſque eorum error redarguendus, qui balantum ritû, [*quarum ruente præceps unâ, cæteræ ruunt,*] iverunt quà itur, non quà eundum, tritámque credulitatis & fallaciæ plenam de

de Octimestrium infortuniô semitam calcarunt. Ii quippe Medicorum, quos primùm legêre, sententiâ delusi, mentem præconceptam pugnaciter tutari, & ei procaciter patrocinari malunt, quàm omnî pervicaciâ depositâ, quæ constanter eveniunt expendere. Sed doctrinam illi suam, *adulterinam licèt*, sinû foveant: dignemur Nos rem minimè præjudicatam excutere, & ad unius veritatis leges exigere. Nihil moremur aliter opinantium turbam. sanabimur enim, ac à veterî falsi dogmatis fermentô repurgabimur, si sepa-

Ut alienâ fide non salvamur, sic nec alienâ, præsertim ubi erronea est, sapimus.

Veritatem prosequi, ingenui est animi, post habitis auctoribus, *licèt gravissimis*, ab eâ deflectentibus.

remur à cœtû, ſelectóſque bellipotentes, qui Nobis inimicos gerere vultus, *fictâ ſpeciê*, cernuntur, partes in noſtras vî nullâ pelliciamus. Non autem auctoritas ſola, *quæ per ſe ignava eſt ac iners, prorſúſque manca*, ſed & graviſſima rationum momenta, atque conſtans firmatáque ſummorum Atlantum experientia, pro Nobis militabunt; ſicque trinis hiſce triplicis æris ſcutîs obtecti, adverſus tela in Nos ab adverſariis contorquenda, inviſtiſſimi ſtabimus. Ita mihi, ubiubi amica veritas, ut nullus amicior unquam, volentem, alienas

nas ad partes aut trahat, aut alliciat. Eam ubivis tueri ut gloriosum, sic inprimis utile: pro eâ igitur, *ceu pro aris & focis*, dimicare est, proüt Philosophum decet, alienigenis offuciis minimè prævaricantem. Eô olim pactô, in plerisque Hygeæ momentis, adversus Hippocratem Galenus, adversus Platonem Præceptorem, universúmque veteratoriè philosophantium cœtum Aristoteles, & adversus Medicos Gnidios ipsemet Hippocrates, iisdem Nobiscum armis pro veritatê tutandâ feliciter conflixerunt. Sed heu heu! quan- Quàm operosum.

sit, rem præjudicatam revocare.

tæ molis erit; *multis hinc retroactis seculis*, de Octimestrium necê anticipatam opinionem de tot & tantis pectoribus revellere. Adeò hæc supinitas animos sopivit, ut plerique omnes huic causæ indormierint securi, non caventes, fœdissimam hanc esse Medicinæ labem aspersam, ínque dies singulos latiùs serpentem, nullô nunc smecticô eluendam,

Arist. hist. Anim. 7. cap. 4.

καὶ γὰρ διὰ τὴν ὑπόληψιν, κἂν σωθῇ τι ὀκτάμηνον, νομίζουσιν οὐκ ὀκτάμηνον εἶναι τὸ γεγεννημένον, ἀλλὰ λαθεῖν ἑαυτὰς, αἱ γυναῖκες συλλάβουσαι πρότερον, *& anticipatæ mentis illius ergò, si quis salvus sit*

ſit Octimeſtris, *Octimeſtrem illum nequaquam reputant*; *ſed conceptionis tempus præceſſiſſe latenter, ac ipſis latuiſſe Matribus*: Si autem de tantâ judicii anticipationê conqueſtus eſt Philoſophus, quid nunc Literarum ſortem non deflebimus? Nam unà cum ſeculis ætatéque hominum, iſthæc opinio uſque adeò inveteravit, ut qui eam ex animis revellere ſtudet, is, *ceu veſanus*, Anticyram relegetur. Sed haud inconſulti procelloſo huic pelago Noſmet commiſimus: en actuariam navem noſtram ſcientes & experti

Auctorites aliæ, Octimestribus faventes.

regunt Argonautæ. Auscultent & perpendant, *fidem Nobis abrogantes*, sagacis Stagiritæ placita, quibus definitè, distinctéque designat, ϗ ἑπτάμηνα ϗ δεκάμηνα γίνεσθαι, καὶ κατὰ τοὺς μεταξὺ χρόνους, hoc est, *nasci septimô non solùm & decimô, sed & octavô & nonô mensibus*. At ne quis scrupulosus vitilitigator autumet sese Nostrô commentô ludificari, ad sequelam orationis sedulus attendat, καὶ γὰρ, addit Philosophus, τὰ ὀκτάμηνα ζῇ μὲν, ἧττον δέ. Hoc ipsum tantî naturæ rimatoris verbîs & aliis suffulciam, ϗ ἑπτάμηνα· καὶ ὀκτάμηνα

καὶ ἐν-

καὶ ἐννεάμηνα γίνονται καὶ δεκάμηνα τὸ πλεῖστον. *Fœtus nascuntur & 7°. & 8°. & 9°. & ut plurimùm decimô mensê.* Subdam & expressiora Edicta, quibus *Octimestres* vitæ compotes sancivit, τὰ δὲ ὀκτάμηνα περὶ μὲν Αἴγυπτον καὶ ἐν ἐνίοις τόποις ὅπου εὐέκφοροι αἱ γυναῖκες καὶ φέρουσί τε πολλὰ ῥᾳδίως καὶ τίκτουσι, καὶ γινόμενα δύναται ζῆν κἂν τερατώδη γίνεται, *qui autem mensê nascuntur Octavô, vivere, ac adolescere in terrâ Ægyptô possunt, & quibusdam aliis in locis, ubi mulieres fertiliores sunt, multósque simul facilè ferunt, & pariunt,*

etiamsi monstrosi sint. Ubi notes velim, de mentê Philosophi Octimestres vitâ donandos esse ubivis gentium, si sub conditionibus & causîs, quæ eosdem in terrâ Ægyptô vitales reddunt, nati sint. At nostris in tractibus, *cœlî benignitatê lætis*, quotquot eæ sint conditiones & causæ, vigent eæ omnes: vigebunt igitur & Octimestres. Major patet his verbîs, καὶ ἐν ἐνίοις τόποις, quibus docemur; angustîs Ægypti limitibus Octimestrium vitam non circunscribi; quasi inibi locorum, *prærogativâ nulli cedendâ*, illis esset unicè

Non modò Ægyptios, sed & alios Octimestres, vitales esse.

unicè vita concessa. Ibi etenim vivunt in vim causarum mox prolatarum: at eædem valentissimæ sunt nostris in climatibus, quorum temperatura fertilis, parentúmque robur ac temperies proba, succulentúsque habitus vegetus, fœcundî energicî principii ubertatem subministrando, communî in vitalitatem nisû conspirant. Cui præter hæc, in mediô aut propatulô non est, Nostrates mulieres *δῦεκφόρους ὄσας, ad exactos menses uterum commodè perferre*, cùm multas cernere sit, quæ nihil damnosî in totâ gestionê passæ, fœtus

tus suos auspicatò promant in lucem: αὐτὰ δὲ φέρουσί τε πολλὰ ῥᾳδίως καὶ τίκτουσι, κἂν τερατώδη, *plures negotiô nullô & gestant & excludunt partû unicô, monstrificè* quasi, seu τερατωδῶς: mulier namque, nusquam non μονοτοκεῖ, nec πολύγονος, ἀλλὰ μονοτόκος τὴν φύσιν ἐστι, *multipara, sed unipara secundum naturam est. Octimestribus* autem vitæ usuram speciatim imperriri, ubivis terrarum oriantur præfatîs conditionibus affecti fidem faciunt textui prolato annexa verba, quibus haud simpliciter dicit Philosophus; ἐνταῦθα μὲν οὖν ζῆν τὰ ὀκτάμηνα, sed sub-

subjungit καὶ ἐκτρέφεσθαι, quasi hæc fatus esset : In istis plagis , *Octimestres* fœtus, vitales non duntaxat eduntur, sed enutriuntur & adolescunt, ac, *quantùm ad mensem Octavum attinet*, viriles annos consequuntur. Hinc legere est apud Plutarchum, *multos Octimestres evasisse Viros*; πολλοὺς ὀκταμηνιαίους γεγενῆσθαι ἄνδρας; & apud Plinium, *translatitiùm in Ægyptô esse & octavô gigni*, atque *in Italiâ tales partus esse vitales, contra Priscorum opiniones*. Si in Italiâ, quidni & in Galliis, omníque cœlô clementî, nec algidô, nec æstuosô?

Sic

Sic Orientales illæ *Dionysiacæ*, aut *Strongylinæ* mulieres, *Asclepiadè testè*, faustos *Octimestres* enituntur. Nolim ego fidum illum & luculentum eventum fabulositatê elevasse: munus aiunt Naxiis datum à materterâ Bacchî, *natî octavô*, Lucinâ Junonê scilicet, cui dicata Naxos.

Non defuêre plures alii penitiorîs Naturæ venerandi Mystæ, qui, ævô ab omnî, eidem veritati fecerint sacra. Injurius es quippe Tuos in Majores, si Tecum reputas, unô illos orê, Mortem *Octimestribus* irrogasse.

Com-

Comprobatur enim, Cæcilium, *vetustissimum Comœdiographum*, *humanarum rerum vel callentissimum*, haud insulsè, inconsideratéque mensem octavum, *à Menandrô Comicô Poëtâ præteritum*, non prætermisisse, sed genitalem agnovisse: Nec eum temerè à multorum opinionibus descivisse, Marcus Varro uti credamus facit; nam *mensê* nonnunquam *octavô* editum esse partum, scriptum reliquit. Ipsissimáque Gellii minùs vetustâ ætatê, *quibusdam duntaxat, non omnibus, Romæ degentibus, abortio visa est, mensis octavi in-*

E veteribus, alios complures, Octimestribus patrocinari.

D *tem-*

tempestivitas. Octimestris ergo, jam olim ἀμφήριστος, *ambiguus*, *litigiosus*, *ac in contentione positus*, ancipitem Doctis litem intulit, sed suis tutoribus acerrimis minimè caruit. Sic Censorinus Euriphontem Gnidium ponit in mediô *causam Octimestrium* contra Epicharmum acriter agentem. Plinius ipse, *dissidium conciliaturus*, instanter, pugnacitérque stat à partibus *Octimestrium*; ac ubi litem judicandam digessit, memoratissimô exemplô, litigantes judiciô absolvit, Cæsoniam proferens; *Caii Principis consortem tori*, quam Vestilia

Experientiâ rerum

ſtilia genitrix *Octavô* proſperè enixa eſt. Ita famoſum ferunt Vincentium Pinellum, *eruditionis omnigenæ Virum*, unà cum Corneliâ ſororê gemellâ, perruptis *Octavô* ſuis circundantibus aquis, ad mundi primas oras feliciter appuliſſe, eorum matrê cum Latonâ de epithetô Διδυμοτόκȣ, meritò contendentê. Noviſſimô pariter ævô, dum Urbini ingens ſuum de *Octimeſtribus* conderet *Bonaventura* volumen, tres *Octavô* natos ſuperſtites vidit. Pari inſtantiâ notarunt, Cardinalem Sfondratum, ambóſque filios ejus *Octimeſtres*,

magiſtrâ, *Octimeſtres* eſſe vivaces.

ſtres, vitæ ſuæ ſtadia plenè emenſos eſſe. Grayiſſimi quique haud ſubleſtæ fidei Scriptores innumera *Octimeſtria* exempla adamantinô ſcalprô poſteris animis inſculpſêre. Sed faſtidioſâ forem prolixitatê tædioſus, illîs ſi undique corraſîs mea intumeret *Diatriba*. Experientiâ enim Nobis ducê, & normæ vicê, omníſve demonſtrationis initiô, iſthæc è millenis pauca inconcuſſè ſtabilient ſecuram *Octimeſtres* vivere vitam. Immo, hâc vitalitatê beatos eoſdem, *ſuſceptam provinciam abundanter impleturi*, de mentê Dictatoris ſum-

summî mox pronuntiabimus confidenter, *frendeant licèt alii*, hunc ubi luculentum Auctorem, cùm Majores suos, tum coævos, de fœtuum exclusionê in quadruplicem phalangem directos commonstrantem adducemus. Priùs autem, *quò Sparta & completior, & ornatior sit*, ex intimioribus Philosophiæ penetralibus variantis humani partûs palmaris eruenda causa, adversáque doctrinæ, *quam tuemur*, argumenta ventilanda, ut Galenicos demum, *coronidem imposituri*, hâc de litê sciscitemur Manes.

Quid nobis exequendum supersit.

Abstrusam, variantis humani partûs causam, acri mentis obtutû indagandam esse.

Tempora humanæ partionîs esse varia, suprà quidem è Priscorum monumentis probavimus; sed tantæ eorum varietatis genuinam causam haud rimati sumus. Lubet nunc rem tentare; & multâ curâ, multáque cogitationê eruere; forsan enim perscrutando comperiemus, & velut ex abditissimis latebris in lucem proferemus. Cur ergo brutarum animantium præfinita est regularísque pariendi periodus, quæ nec decurtatur, *nisi morbosè, vel illatâ vî*, nec protollitur? At mulierum partus variant à principiô intrinse-

ſecô, nec morbidô nec violentô. An dicemus, bruta periodicis, anniverſariíſque amorum incentivis & igniculis concitari & incendi, adeóque pactis legibus parere; hominem verò, nec præfinitò, nec annuatim, ſed indefinitè, totiúſque annî decurſû laſciviæ ſtimulatum œſtrô, diſſolutam & intempeſtivam Venerem exercêre, illóque ſuô concubitû intempeſtô & inopportunô naſcituræ ſibi prolis, *alioquin præſtitutas, ſtatáſque*, periodos accelerare, infantémque præmaturè evocare, ceu fructum ex arbore ante plenam, conſum-

An frequens & petulans coïtus, partum acceleret, vel moretur.

matámque maturitatem decerperet?

Verùm enim verò, uti fatemur fœtis brutarum animantium fœminis venereos ignes extingui, solámque mulierem, *gravidatam licèt*, maris non modò patientem, sed & sæpiùs appetentem esse: sic & inficiamur maritos esse plures adeò salaces, ut Venerê nimis petulcâ, proli suæ officiant; negamus pariter, prægnantes omnes propudiosas & libidinosas esse: adeóque petulans ista Venus & procax, paucorum duntaxat, *non verò omnium*, partuum terminos interturbare potis

tis erit; nam quoties Venus plùs justò non lascivit, pleniorem alimoniam uterinas ad partes allicit & fœtum uberiùs nutrit, imò & recreat, nedum ipsi officit. Sed demus, Venerem lascivam, atque protervam partionîs tempora permutare; an illico, ea perinde remorabitur atque accelerabit? Minimè gentium; nam ubi coïtû effrænî & immodestô summâ uterus dulcedinê delinitur, partio exinde quidem antevertitur, sed eam ideo retardari planè implicat. Quô enim pactô, *quæsierim*, partus ille, qui septimô, vel octavô, vel no-

nonò mensê, carceris sui fores perrupturus esset, jam ob virilem, in sinum pudoris jactatam hastam, ulteriorî custodiâ coërceretur, quasi hoc intrusô veretrô magis ac magis compelleretur atque compingeretur? Quin imò, mutonê petulcô suis de sedibus dimovebitur, eripietúrque. Nimiô siquidem partium genitalium titillatû, multáque seminis spiritibus turgidî effusione, utero gravidato & conniventi vis infertur, blanda licèt ea sit atque voluptuosa; spiritus enim spermatici maximè sunt igneæ naturæ consortes, adeó-

adeóque & petulci, ac impetum quoquoversum facientes, ut per intimiores uteri recessus liberè commeent atque remeent; proindéque uteri orificium internum, *arctè priùs constrictum*, recludunt, totámque molem uterinam agitant & quatiunt; ac consequenter fœtum ipsi innatum, *ceu terræ plantam innutritam*, commovent & concutiunt, & à solô suô natali revellunt, eradicántque, ac in hominum lucem evocant. At taliter obtingens partio, omninò anticipata & violenta censenda, nec ullatenus naturalis reputanda:

Vis

Vis enim fœtui illata eſt, licèt fœta ipſa mirâ voluptatê fuerit affecta. Tanto autem damno quadantenus obviam ituri Arabum Medicorum Antiſtites, reſcriptis ſuis gravidam à coïtû ſummovebant. Sed quorſum tales ſanxêre leges? nam ut matrimonium caſtum nec frænô, nec regulâ eget; ſic ubi petulans eſt libidinis intemperies & effrænata luxuria, nec patitur legem, nec habenas audit.

An gravida, à coitu arcenda?

Si mulieribus etenim, quæ Veneris calcitratû inſtigantur, impelluntúrque, præcipitur ut abſtinenter caſtéque cum maritis

ritis concubent. eæ venereis aculeis compunctæ, & calcaribus quasi stimulatæ, *ceu furiis agitatæ & compulsæ*, ardentiùs feruntur in vetitum, concitatiúsque in Venerem totæ ruunt. Sed rursus, quorsum ista sanctio? nihil siquidem ad eas attinet, quæ mox à conceptû, aut viduæ fiunt, aut maritos habent, chronicam in ægritudinem delapsos, proindéque effœtos & invalidos, luctæque venereæ prorsus impares. Isthæc ergo sinamus Turcis duntaxat mulieribus, quæ totô graviditatis decursû, à coïtû absterrentur, nec ideo tamen, nostrati-

bus mulieribus, [*quæ morem istum Turcicum, ceu nefastum diris devovent*] seriùs pariunt. Modicus enim coïtus, *ut notavimus*, nec *fœtui*, nec *fœtæ* ullum detrimentum affert; quin è-diverso, pleniùs illum alit & roborat; *hanc* verò mœrentem recreat, morosámque demulcet.

An prægnantium gula, partûs tempora mutet?

An ergo varia dixeris humani partûs tempora, ob ingluviem & insatiabilitatem mulierum? Sed, *amabo*, quota quæque est perinde omnivora ac omnivola, quæ dapes quærat, quibus aut expletum, aut fastiditum stomachum vel lacessat, vel erigat?

gat? Quin imò, picantes pleræque cibos vel optimos, primoribus labris vix attingunt. Sed demus aliquampiam omnigenûm eduliorum inexaturabilem gurgitem esse; an continuò, isthæc ejus voracitas ad gestationem in decimum, vel undecimum mensem prorogandam, quidpiam conferet? Quin potiùs eam accelerabit; haud secus ac enim oleô nimiô lucerna, aut nimiâ lignorum struê ignis, suffocantur, sic fœtus, ingestorum nimietatê vel in ipsô suô promptuariô obruitur, opprimitúrque.

Istis itaque valêre jussis,

rem totam altiori indagine ſcrutemur, & abſtruſioris naturæ receſſus rimemur, ut rem ipſam ſi non aſſequamur, odoremur ſaltem, & aliis detegamus. En è triticô, quod fœneratò terræ gremio creditur, aliud citiùs creſcit, aliud ſeriùs adoleſcit: aliud enim eſt trimeſtre, aliud verò hybernum. Sic humanum genitale ſperma aut temporiùs provenit, aut tardiùs ſoboleſcit, unde alios menſê ſeptimô, alios octavô, & uſque ad initia decimi, undecimíque gigni notat *Plinius*, memoratæ Veſtiliæ uſus exemplô, *Herditii ac poſteà Pomponii*

nii atque Orfiti, conjugis, quæ ſeptimô primùm peperit, ſubinde undecimô, rurſus ſeptimô, tandem *Octavô*, partus auſpicatos, qui in viros adolevêre. Ratum autem Nobis eſt Solê incertô hominem naſci, rationê variæ atque variæ temperiei, quam à cujuſque individui temperamentô peculiarî talem vel talem ſortitur ſemen; prodit namque multifariè ſic affectum atque determinatum ut ſeriùs, aut citiùs in prolem vitalem matureſcat. Hæc autem in homine, quàm in brutis, magis anceps eſt, ob enormem & exlegem vitæ mo-

dum, & immoderatum omnigenûm dapûm edulium, aliâ atque aliâ cælaturâ ſperma ſignantem, pro cujus variô characterê varium Natura facit, & tenorê diſſonô abſtruſum ſuum formationis exequitur opus. Hinc embryonum alii, citò finguntur, citò moventur, citò pariuntur, dum alii, languidiùs figurantur, ignaviùs ſeſe volutant, ſeriúſque erumpunt in lucem. Igitur maturitas fundamentalis eſt cauſa partûs naturalîs & vitalîs: At partus *Octimeſtris* maturus eſt: Ergo partus *Octimeſtris* naturalis & vitalis. Major, *præter*

Rationes Octimeſtribus ſuffragantes.

Maturitatem perfectionémque, cauſas eſſe palmares vitalitatis fœtuum.

ter allata, ex ipſâ definitionê *partûs* evincenda; *perfecti* quippe *eſt & maturi fœtûs editio*; ſive, *fœtûs eſt in uterô geniti, atque jam abſoluti*, ſeu maturi, *à matrice emiſſio*. Minor ex allatis de ſeminis naturâ variâ, ſatis ſupérque pateſcit, móxque conſpectiùs eluceſcet. Perfectio ſiquidem in partû & maturitas, vitam neceſſariò inferunt; immò unicum complementum ſummus Hygeæ Parens cauſam aſſerit eſſe vitalitatis, quâ beatur Septimeſtris, ὅτι, inquit, μετέχει πάντων, ὧνπερ καὶ τὰ τελεώτατα μετέχει, καὶ μάλιστα περιγινόμενα: *Quòd*

Septimeſtres vitales eſſe, in vim perfectionis

quam adepti sunt: Ergo & Octimestres fore vitales, quia non modò perindè completi, sed & maturiores.

omnia sit ille consecutus, quæ fœtibus insunt vel perfectissimis, ac maximè vitalibus. Quocirca rerum inter se pugnantium est conflictio, statuere Nobiscum, mensis *Octavi* fœturam perfectam esse atque maturam, sed abortivam ac minimè vitalem; partûi enim perinde adversatur abortus, ac mors vitæ, omnísque imperfectio, aut immaturitas æquè necîs causæ putandæ, atque iis opposita vitæ fontes censendi; siquidem partus, *ut partus*, idcircò tantùm à naturâ formatur, fovetur, & completur, ut completus & perfectus,

quan-

quantùm in se est, modò extrinseci nihil prohibeat, oriatur ad vitam, & actû vivat & adolescat, vivere saltem & adolescere queat. Perfectî enim, editíque fœtûs propria actio, est ipsum vivere. At fœtus, *Octavô* completus excluditur, ὁ σεσαρκωμένος καὶ ὁ πάχος ἔχων εὐτραφέως, ἄνοσος διατετελεκὼς, ὁλομελίῃ τε καὶ πανοπλίῃ τῇ ἑαυτοῦ διαλιθεὶς, *carnosus, atque suam crassitudinem habens opimam atque salubrem, omnibúsque suis præditus membris, & omnî velut armaturâ suâ instructissimus*; suámque σύγκρισιν seu τελεογονίαν, quam τελεό-

τητα,

τῆτα, πάχος, παχύτητα καὶ πλείωσιν vocitant, plenè nactus. Corpore enim solidô est, plenô, succulentô, absolutô, symmetróque; imò πλειοτάτῳ καὶ ἰσχυροτάτῳ, *perfectissimô atque robustissimô*, ut dixit divinus Senex. Quidni igitur vitalis? *Natura* quippe, *nihil frustra facit*: si itaque hominem septimô & *Octavô* perficere valeat, cur illius editionem in longiores distrahet moras; cúrve conceptum suum, *jampridem suis numeris absolutum*, non egeret *Octavô*, sed tenebricosô carcerê insontem angustè coërcebit lorô revinctum?

Quin

Quin æquiùs ille, διὰ τὴν πλείωσιν ἐξέρχεται καὶ μεταβάλλει τὴν γέννησιν ὡς ἔχων τὰ ἑαυτοῦ, καὶ λύεται ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ, *propter suum complementum, ac suam perfectionem absolutissimam ex uterinis demigrat locellis, & sese latebris illis & custodiâ subducit*, atque sic Partûs causæ.

Colla jugo erumpit, abruptáque lora relinquit:

Fœta inter hæc, *suas partes tenens*, ipsum, *ceu gravans nunc onus*, excutere gestit; ambóque luminaria majora, suis viribus maturatum eum accelerant *Octavô*, evocántque vitâ donatum. Sic, Gratiis hisce tribus, votis iisdem con-

concorditer aſpirantibus, felix *enaſcitur*, *atque oras in luminis exit*. Nequaquam igitur excluſio iſthæc *Octavô* aberratio eſt, aut hallucinatio naturæ malè moratæ, ſed laudabiliter ſtatóque momentô agentis opus; ubi namque fœtû pleniorî atque maturô, *ceu graviorî ſarcinâ* matrix oneratur ſuum laxat orificium internum, *antea quàm arctiſſimè concluſum*, totíſque nervis inſurgit ad expulſionem hoſpitantis puelli; nec uterus modò, ſed & membranæ, pleniſſimâ calcitroſi fœtûs maturitatê diſtentæ, hiant, crepántque, *ſiliqua-*

Partus quô pactô fiat?

quarum ritû maturiori seminê ingenitô dehiscentium. Fœtus imprimis, *qui in dies invalescit, maturatúrque*, pelliculas istas, *quibus involvitur*, calcitratû dirumpit, & in uterinam cervicem sese devolvit. Hinc, & fœtû trudentê, & appellentium aquarum alluvionê, expleta quasi & nauseabunda vulva patescit, fœtúmque *Octavô* explodit, inoffensô prorsus regularîs Naturæ ductû. Quem etenim, *amicô priùs complexû*, fœtum continebat uterus, eundem nunc, *ceu molestum hospitem*, ejicit, partim quoniam pleniùs distendi

recuſat; partim quia pondus ſupra vires continentis eſſe cœpit; partim denique ob morſus & incentiva tum calcitratû validô, tum aquis, diutinâ morâ acriuſculis, mordacibúſque.

Octimeſtrem, ſuâ periodô naſci.

Illô negotiô confectô, peroremus tandem, *Octimeſtri* æquè rectè ac Septimeſtri & Nonimeſtri, ſua eſſe præfixa, conſtitutáque tempora; nec ineptè inferamus eum excludi, vel ante diem Nonimeſtrìs, vel à diê Septimeſtrîs; ſed præſtitutâ diê, limitatáque periodô prodire; præſertim, cùm ſit conſummatior, atque nervoſior

Octimeſtrem habendum eſſe, magis vitalem quàm ſeptimeſtrem.

sior ipsô Septimestrî, *utpote alterô mensê provectior*: Nam quandiu moratur in uterô, in eôdem tamdiu nervos contrahit, isthæcque ejus mora satis supérque determinata est ut ei robur conflet. At *Octimestris* ducentorum quadraginta dierum diutiùs inhæsit in natali solô, diutiúsque nutritioni fuit addictus, (*quatuor enim septimanis, binis cum diebus, ternas Septimestrîs hebdomadum decurias transcendit:*) Majus igitur, consummatiúsque robur nactus est, validior ergo, ac potiorî vitâ donatus. Nam, *juxta Logicorum Ma-*

Reclamante licèt Conciliatore, differ. 49.

Maximas, si quod minùs videtur esse, est, id quod magis videtur esse, erit. At Septimestris minùs videtur esse posse vitalis, attamen vitalis est. Ergo *Octimestris* vitalis erit, ídque ob rationem superam, Dictatoris rescriptô fulciendam, *ne, sine lege loquentes erubescamus*; παιδίον ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐνεὸν, ἐγκρατὲς μᾶλλον γίνεται, *puellus magis ac magis roboratur, quandiu nidulatur & alescit in uterô.* Quî enim aliter fieret, cùm inibi, tepidô in nidô degat, nutritioni totus incumbens; at à pleniorî nutricationê majus sano robur. *Octimestris* igi-

Sano, dixi, impura

igitur vegetior eſt, toroſiórque ipſô Septimeſtrî; ſolidioribus enim, compactioribus, ac ulteriùs formatis eſt artubus, calorémve naturâ ſuâ intenſiorem & extenſiorem habet. Minoribus tandem, à perfectiorê & magis ordinariâ pariendi periodô, *nonô ſcilicet menſê*, paraſangis diſtat. Medius denique, Septimeſtrem inter & Nonimeſtrem, aliósve provectiorîs ævî, longè conſummatos atque vivaces, conſtituitur. Eorum igitur cùm perfectionis, tum vitæ pleniſſimè conſors; Natura enim, non tranſit, *citra grande offendiculum*, de-

enim *corpora, quò plus nutriveris, eò magis læſeris.*

de extremô ad extremum, absque mediô eorum participê, ἔστι γὰρ ὡς ἔσχατον καὶ μέσον ἀμφοτέρων, τὸ μεταξὺ, *quod enim intermedium est, utriusque particeps est extremi.* Quæsierim lubens, à quô principiô, quæ septimestri innata est vitalitas, cesset *Octavô*, quæ nonô redintegretur atque resurgat? Quid pacatæ istius vitæ cursum abrumpat, ac tantam necîs causam irrevocabilem interponat? An ex-improvisô, inauspicatóque, ipsis incautis, suíque nimiùm securis, *vitæ filum rescissura*, invidiosè ingruit Atropos? Hoc incongruô minimè datô,

non

non est, quòd elumbem, effœtúmque, ab inconditô; irritóque, egressum quæritando, septimî motû, eum obtrudant. Tria enim, *quæ minimè fatemur*, supponunt. Primò, fœtum omnem septimô inordinatiùs sese exagitare: Secundò, movêri tunc ad exitum sibi parandum: Tertiò denique, commotionê tantâ debilitari in tantùm, ut seminex & morti citimus, eam reapse incurrat.

Octimestrium vitalitate, validissimè stabilitâ, objectiones refellendæ veniunt.

PARS ALTERA.

Quæ senis articulis concluditur.

1. Triplicem modò prolatam adversariorum hypothesin, *ceu directam in Octimestres aciem*, rationibus invictissimis debellat; triplicémque mantissam adnexam habet, quæ, *copiarum adinstar auxiliarum*, superstites, *sed palantes*, hostes veritatis imperio etiamnum subjugat.

2. Pythagoricos numeros calculat, & eos nullô locô, numeróque habendos esse docet.

3. Astrologica argumenta diluit, suóque de soliô chimæricô Saturnum deturbat, atque in exilium æternum relegat.

4. Priſcos Medicinæ Proceres, quadruplicem in ſententiam de terminis formationîs, motûs, & partûs fœtuum diſtractos, catervatim digerit; ſimúlque Hippocratis famoſiſſimam illam τὴν Ἐκτάμηνον, *à tot malè Græcîs Auctoribus infamatam*, genuino ſuo ſenſui reſtituit; Duplex præterea, Sabinî, *pervetuſtî Medicî*, ſuper eâ Sophiſma diſſolvit.

5. Hippocratem, 1. duplicî rationê, in eô ipſô excuſare tentat, in quô & illum accuſat, quòd ſcilicet à partibus *Octimeſtrium*, quorum tutorem amantiſſimum ſe geſſiſſe debuiſſet, deflexerit. 2. Galenum, *de Octimeſtribus licèt per tranſennam locutum*, noſtras in partes pellicit.

6. Tandem, *Octimeſtres* fœtus vitales eſſe acriter quidem propugnat, verùm, nonimeſtribus prærogativam cedit: ac demùm,

mùm, *Octimestres* dirimit in eos, qui nutû suô ex uterî latebris in apertam lucem erumpunt; & eos, qui causâ quâpiam, vim ipsis inferentê nascuntur. Priores felices & faustos autumat; alios verò, infortunatos & inauspicatos reputat; illíncque tandem perorat: *Omnem martê suô nascentem* Octimestrem *esse vitalem.*

ARTICULUS PRIMUS.

RECTE' Sennertus gravidarum testimonium inclamat, certior ut fiat, Embryonicô de motû; nullâ enim potiorî disquisitionê id assequi datur. Ipsæ igitur uterô gerentes, rerum, quæ & in suis geruntur præcordiis, & acrem

acrem oculorum obtutum effugiunt, fidissimæ Nobis sint internuntiæ. Percunctemur omnes ad unam, fidejubebit nulla fœtum suum incompositiùs motitari septimô, quàm reliquâ, *à mediâ gestationê*, temporîs intercapedinê. Sed si is motus tantus est, fœtum ut enecet, quî obtingit, matres ipsas ut lateat, Nobísque stantes ex adversô, id secretî norint unici? Annon Chimæricis Nos illudere student? Nam semel ac fœtus compagem suam completam tertiô, vel quartô mensê valentiorem adeptus est, movetur & calcitrat, juxta robur

1. Hypotheseos confutatio.

robur quod nanciſcitur. Hinc proüt placidè, aut irrequietè ſuis in clauſtris degit, ſic hàc & illàc ſeſe provolvit, atque volutat, membra quoquoverſum impellens, corpus contorquens, ſeſe inflectens, gyrans atque regyrans, undoſo ſuo ſubſterniculo innatans, umbilicalem ad funem alligatus, quô, *ceu lorô aut habenis*, ductus, *in equorum quaſi domitûs palæſtrâ*, ſubſilit frequens, ſuíque aliàs crebrioris, aliàs inſolentioris; aliàs remiſſioris, aliàs vehementioris; ſigna dat calcitroſus. Aliquem itaque motum ſeptimô fieri ultrò cedi-

cedimus, sed eum septimo addictum & peculiare conamen esse ad egressum constanter inficiamur. Cur etenim, qui naturâ vel *Octimestris*, vel Nonimestris est, definitum sibi tempus præverteret, spontéque suâ, & nutû suô, exitum septimô tentaret, in ídque valentissimè colluctarétur? Suô namque si excidit conatû, *magnis excidit ausis*, & frustraneam egressionem aggressus est, ejúsque rectrix Natura, *quæ consiliô quasi ducitur*, laboravit incassum. Si verò prodit in lucem, moriturus illicò prodit, utpote infra maturi-

Secundæ suppositionis infractio.

turitatem ortus. Ejus igitur ab uterô ſeceſſio, à naturæ tramitê deviaret, ac conſequenter, *Natura præter Naturam ageret*, quod contradictum evidens involvit. Dixerim aliter, ſi ſeptimô movetur, aut maturus aut immaturus movetur; ſi maturus, indubiè exit ſeptimeſtris & vitalis: fruſtra ſiquidem, immò noxiè, maturatum eum, exitû interdiceret Natura, auſpicatum ejus, nonum in menſem protollens adventum. Si immaturus, cur, *denuò inſtem*, natura movet, cúrve eum ejicere nititur, quem ſemel admiſ-

ſum,

ſum, ſinû debet diuturniorî fovêre. Iniqua foret noverca ſi cum fœtibus ſuis præmaturè, & præpoſterè ſic ageret. Annon inſuper rari ſunt Septimeſtres? Septimô igitur, rarenter exitum tentant; abhorret enim moderatrix Natura finê fruſtrari toties. Si rari exitum tentant, pauci ergo perituri ſunt *Octimeſtres*, cùm pauci hanc ſecum necis ſuæ cauſam circumferant effœtas ſcilicet vires atque profuſas, in conamine illô caſſô, *quod fingunt*. Confiſciamus ergo, ſeptimi motum, minimè deflectere ab alterius temporis inter-

medii motû, totiûs enim gestationis decursû, *uti retuli*, suis motibus infans jactatur in horas, modò pleniùs atque tumidiùs; modò compressiùs atque summissiús. At tantùm abest, ut eô enervetur motû, *qui conversio levis est, & libratio quasi fœtûs ab umbilicô pendentis*, ut econtrariò, puellum omnem, jam valentem, atque vividum, plenéque formatum viribus augeat & confirmet, nam *operatio potentiæ perfectiva est.* Igitur, ubi primùm fœtui motus aliqualis concessus est, singulis non modò mensibus, sed & hebdo-

Tertii suppositi reprobatio.

domadis, atque diebus, & horis, movetur fœtus; atque adeò motû ſuô, quam nactus eſt motivam perficit potentiam, eandémque iteratis actibus roborat, & habitum inde vegetiorem contrahit, ad ulteriorem, nervoſiorémque motum, ἡ γὰρ κίνησις κρατύνει, *motus quippe roborat*, ut penitiſſimus cryptica Naturæ ſcrutator Galenus, *Platonê doctus*, Dictatoriô placitô ſancivit. Sed, *prærogativâ non niſi de Juris redundantiâ cedendâ*, demus fœtum omnem motû ſeptimi in aliqualem incurrere calamitatem, & temporê egêre

ut recreetur, an idcirco hęc noxa, uſque adeò infeſta & damnoſa erit, ut omnes ex æquo perimat? Nónne quiſpiam vivacior cæteris iſthæc impendentia ſibi damna declinaturus eſt, viréſque citiùs reſumturus, atque *Octavô* menſê vividiorê, ac ſpontaneô niſû, viam ſibi hanc in aſpectabilem hominum lucem ſtraturus eſt? Inſuper his, motus etſi quietem expoſcat, an continuò quadraginta dies exiguntur ad vires refocillandas? Undenam, *quæſo*, hunc præciſè numerum expiſcati ſunt? An ex abyſſis myſticæ Naturæ reverſi, tantas

in

in moras, libaminê nullô decurtandas, cum eâ pacti sunt? An piaculum erit fœtui, *nonnisi mortê piandum*, hos quadraginta dies morbosos non explêre, sed morbô illô suô, ceu perperacutô, ceu peracutô, ceu simpliciter, acutô, confestim defungi, ac, vel ineuntê vel mediô, vel exeuntê *Octavô*, vitalitatê ac roborê plenum sese pellere in lucem? Nónne ex ipsomet Hippocrate; de hôc numerô dierum morbidorum ambigitur, *οἱ μὲν γὰρ μᾶλλον, οἱ δὲ ἧττον πονοῦσι*, *alii enim magis*, *alii verò minùs laborant*, atque sic alii

ſeriùs, alii autem *citiùs* reficiuntur. Rurſus, quadragenariô ſi egent integrô vires collapſas ut reſtituant, vel eos penitùs feriari neceſſum eſt, & tandiu quieſcere, ac immotos eſſe, quandiu hæc

Dulcia ſollicitæ, geſtabunt pignora matres,

quod experientiæ diſſonū eſt; aut ſi moveantur denuò, cùm in dies ſingulos validioribus cieantur motibus, conſequens erit, ut vel hiſce identidem ingruentibus damnis obruti ſuccumbant, vel novos æternùm quadraginta dies ad ſuî redintegrationem exigant.

His

His auctarium adjiciam; omnes Septimestres debêre perimi, quia ipsis attritis ac feminecibus, *ut aïunt*, novus accessit labor, partus nempe, cui ferendo impares occumbent: Priorî enim suâ calamitatê ægerrimè depulsâ, graviorî hâc insurgentê, nullô negotiô delendi venirent. Aliàs falsò supponunt motum mensê septimô, usque adeò fœtum enervare, ut totô egeat quadragenariô solê, suas vires ut resumat, sibíque ipse robur conflet aliquod, quò partûs labores sustinêre valeat. Prima Mantissa.

Aliud est & tantæ molis suprapondium, fœminîs Secundum additamentum.

mares

Hipp. de Nat. pueri. *mares citiùs movêri, citiúſque formari*; Κινέεται πρῶτον τὸ ἄρσεν; καὶ πρῶτον πήγνυται, vel cum

De Generat. Animal. lib. 4. cap. 6. ubi bina hæc loca, quæ conjunxi, legere eſt. Philoſopho, κινητικώτατά ἐστι κυούμενα τὰ ἄῤῥενα τῶν θηλέων, ἐν μὲν γὰρ πλέονι χρόνῳ διακρίνεται τὸ θῆλυ τοῦ ἄῤῥενος. *Mobiliſſimi ſunt maſculi fœtus præ fœmineis, ſegnior eſt quippe delineatio, atque ſecretio, conformatióque fœminea, quàm maſcula.* At fœmellæ complures, initiô nonî, vitales pariuntur; multi igitur mares, exeuntê *Octavô*, vel nonô appetentê orientes, vitâ potientur.

Epid. 6. ſect. 8. partit. 8. Nam, cùm ex adductô locô, motus fœminæ tardior ſit

ſit maris motû, dies circiter ſex, & ſi tempus partûs, ſit triplum temporis motûs, & *fœmina* naſcatur vel ineuntê, vel mediô nonô vitæ longævæ, quidni pariter & *mas* longævus *Octavô* naſciturus eſt?

Adverte tandem, ſummum Hipp: omnes ab illô ſeptimi motû malè affici minimè cenſuiſſe; nam, quicunque ægrotat, *inquit*, κατὰ τὴν ἰσχὺν ἑωυτοῦ νοσεῖ, *pro virium ægrotat modulô*. Ergo, qui neutiquam ægrotarunt ſeptimô, victuri ſunt *Octimeſtres*. Victurus eſt & qui ægrotavit, ἢν μὴ σφόδρα νοσήσῃ, *ſi graviter non ægrotavit*; ſic nam-

Tertium ἐπίμετρον.

Lib. περὶ γονῆς.

Ex lib. περὶ ἐπταμήνου.

namque morbô ſuô confeſtim depulſô, integrâ virtutê, *ſibi radicalî*, vivaciſſimus prodibit *Octavô*.

Duûm generûm alii errores refellendi.

Labefactatis, dirutíſque ſingularibus fundamentis illis, reliqua, *ex ſe jam ruinoſa*, collabi neceſſum eſt. Pythagoricorum quippe & Aſtronomorum rationes, ab ipſiſmet iniquioribus in *Octimeſtres* Judicibus exploſæ ſunt, nec eſt quòd in iis ſugillandis fuſi ſimus.

ARTICULUS SECUNDUS.

Pythagôrei brevibus confutantur.

RES ſanè permira, fœtum numeris ita addictum eſſe, ut fatis concedat

cedat naſcens *diè Octavî ultimâ*, ita ut inverſô Senecâ, *non primus dies, ſed ultimus det extremum*, nonî autem primâ, victurus egrediatur: Perbellè enim inquiunt, *at non probant*, menſem incipientem, aut etiam περιπλόμενον, necdum confectum, ſed affectum, cenſeri completum. At dicant fidê optimâ, quid tantula morula beneficii fœtui contulerit? Egregia ſanè diecula, *albô notanda lapillô*, quæ ſic vitam impertiat! Si numerorum rationem ſubducere lubet, imparem unicè numerum in deliciis à Naturâ haberi, intrepidâ

Hanc locutionem ſumſi ex A. Gellio Noct. *Attic.* 3. *cap.* 16. Malè ergo ſciolus quidam, in hæc verba invectus eſt, quaſi malè latina & Cimmeriis tenebris eſſent obſcuriora.

frontê reluctabimur: nam *ludentê naturâ par impar*, ἀρτιαζούσης τῆς φύσεως, hócque ἀρτιασμῷ gaudentê, omnî diê, æquè parî ac imparî, felices obtingunt & criſes & partus. Id fidus rerum eventus iis luculenter commonſtrat, qui nec fabulis, nec dictis aliorum circumveniuntur. Quem Pythagoreorum fugit, *ſextô, qui tyrannus eſt, multos judicans vel ad ſalutem, vel ad mortem*, haud inſolentes eſſe criſes? Quem rurſus latet, decimeſtres partus longè ſuetos eſſe? Pro ſuperpondiô namque, ſi numerorum vim ullam expendamus, numerus decem,

cem, præcellentî nobilitatê cæteris excellit, hunc quoniam numerando semel adeptis, non datur plus ultrà, nisi ad *monadem* denuò referamur, quæ *monas* duplicata, triplicatáve per *dena*, vagatur in immensum. Verùm, ne vel latum unguem à numerô recedamus *Octo*, nónne is quatenus est quantitas discreta, prorsus otiatur, vi penitùs orbus; aut si quâ energiâ pollet, eâ pollet ob perfectionem, quam intra se includit, utpote constans unitatê, & numerô septem, proindéque Pythagoricis ad *Justitiam* dicitur: Pri-

mus enim omnium, ſolvitur in numeros pariter pares, hoc eſt, in bina quaterna, ſingulíque quaterniones rurſuś bipartitò ſcinduntur in bis bina. Binis igitur quadratis cubis, inconcuſſâ ſtabilitatê ſtantibus, ſolidè conſtat; quatuórque ſimpliciſſimis numeris combinatur, quater ſcilicet duobus, qui duplum quaternarium conficientes, numerum pariunt *Octo*, Naturæ gratum atque tritum. An non tandem, *Octoni menſes ſolares*, numerum ſeptem, quater ac trigeſies, *binis cum diebus*, includunt, ac binos anni terminos explent? Quæ

Quæ dichotomia eburneô ſtylô notanda eſt.

ARTICULUS TERTIUS.

EXPLODENDI, exibilandíque & inſulſi Aſtronomi, cum ſui Saturni imperiô, *Octimeſtribus imprimis*, malè ominoſô. Demus gratuiti, regnantê Saturnô, nullum prorſus malevolum ejus aſpectum eluctari. Igitur, ubi alius Erro, & conceptui & nativitati dominabitur, nulli in vim ſideris *venefici* atque ἰοβόλȣ, *Octimeſtres licèt*, iſtud fatale dominium ſubituri ſunt. At alii ſex Errones ſuis ſicut ordini- Aſtrologi naſô ſuſpenduntur.

bus

bus regunt, ſic & beant ſub ſe natos; *Octimeſtres* ergo, qui ſub iis naſcentur, vitæ delicias carpent ſecuri. Præterea, cùm ii ſint ſex, omnes παιδογόνοι *genitores*, præ unô Saturnô παιδοκτόνῳ *infanticidâ*, neceſſariò deducitur, ſexies plures *Octimeſtres*, fatô functis ſuperſtites fore, quàm qui fato concedant. Immò, longè plures, quàm ſexies, tuti ſupererunt, nam reliqui Planetæ cùm ſint magis benefici, magíſque prolifici ipſô Saturnô, indè contingit ut plurimi & concipiantur, & pariantur *Octimeſtres*, ſub ipſis ſingulis genitalibus, quàm ſub

ſub unô trucidatorê Saturnô. Sed rurſus, nónne abſurdum aſtruunt Saturni dominium in omnes conceptus, ínque natos omnes *Octavô?* Suppono *Hippiam* concipi hodiernâ hâc aurorâ ſub Saturnô; *Calliam* pariter aurorâ concipi craſtinâ, dominatum eôdem tenentê Saturnô; an qui deinceps centeni, & in infinitum milleni, menſibus proximis concipientur, fatali ſubjacebunt Saturno? Quandonam igitur alii Planetæ tenebunt imperium? Quaſi verò, *præ Luminaribus magnis*, mereretur ille ſceleſtus, ſummô imperiô potiri, ceteríq;

Errones, *omnes ad unũ*, de cœlô quasi deducti, nihil aliud quàm Saturni ſolium ſuſpiciant, ac supremũ veluti Numẽ adorent? An qui formantur punctô temporis eodem, eodem propterea temporis excluduntur momentô? An non ubi ſexcenti univerſô terrarum in orbe, temporis hôc minutô pariuntur, ex ipſis alii ſunt Septimeſtres, alii *Octimeſtres*, alii Nonimeſtres, alii Decimeſtres, alii demum Undecimeſtres? Quî fit ergo, ut nefandus ille Planeta, nec Septimeſtres, nec alios enecet, ſed *Octimeſtres* unos, qui temporis ipſiſſimô punctô

cum

cum aliis orti sunt, quos spirare finit? Si qualitatibus maleficis sese à fœtibus abalienat, & inimicatur, omnes ex æquo, non verò *Octimestres* cum delectû, de mediô sublaturus est. Rebus deinde hostilissimi sideris consultius foret, tenelluli ac minutuli embryonis primordiis obfuisse, quàm provectiorem atque vegetiorem, jámque natum, orbare lucis usurâ concessæ. Sed *æquale crimen est, impedire hominem nasci, ac natum interficere.* Pariter itaque foret homicida Saturnus, primum Nostrî germen si suffocaret, ac pullulans illud si perureret.

Rem

Rem expeditiùs exequar, ſi profiteor, qualitates ejus deleterias è Sapientiorum Scholis ſibilô, cachinnóque exceptas, jampridem exulaſſe: quin imò, ejus beneficæ, Poëticis encomiis, aureô ſeculô altum intonuêre. Superſunt igitur, idem in exilium ejiciendæ, Saturni *frigiditas* atque *ſiccitas*, quibus, vitæ adverſis, naſcentes, ac vixdum natos *Octimeſtres* extinguit. Etenim, nónne permulti validis vitæ principiis dotati, hoc eſt, valentiſſimis calorê nativô, & humorê radicalî perfuſi, repugnantes illas Saturni vires repri-

reprimant atque domabunt? Quòd si usque adeò laudabilia vitæ principia minimè nacti sint, nónne qui ex ipsis, æstatê vigentê, & urentê Siriô nascentur, calorê tantô cœlitùs adjuti, inimicas illas Saturni qualitates ita repressuri sunt, ut *Octimestris* æstivus vivacior sit futurus Nonimestrî brumalî? Denique, an non temperatioribus nostris inClimatis, calidior & humentior aëris constitutio *Octimestribus* favet, eósque tutatur funestibus ab illis Sideris peremptorii viribus? Nati itaque sub Saturnô, non omnes primum simul cum extremô diem

diem suum clausuri sunt, sed debilissimi quique, rigentissimáque hyeme sati. Verùm, generaliùs liquet quàm absonum sit, cuilibet *Octimestri*, nondum formato, sed bullanti adhuc, vixdúmque salienti, veneficum præesse Saturnum, *Octavô* rursus mensê, *ubi fœtus idem, carceris sui fores perrumpens, prodibit in lucem*, lethiferô potiturum Imperiô. Vita deinde, mediô stat plurium in causarum concursû, nec uni infido atque truci Saturno creditur.

Hominis primordia ex bullâ & punctô saliente.

Vident ergo, contrariæ sententiæ fautores, nec sui esse dispensare dominia coele-

cœlestium globorum, in hæc infima, nec cœlestes Orbes, litem inter se movêre, aut de moderandis regni habenis, aut de illis, vel Saturno committendis, vel eidem subducendis; suis quippe luminibus, inoffensô, nec uspiam interruptô cursû, hanc vicissim fermentant, fœcundántque terrarum molem.

ARTICULUS QUARTUS.

JAM itaque; lucidiora Astrologorum dogmata altissimâ noctê videor involvisse: meâ nunc interest, stando promissis, libe-

rare fidem, & *quadruplices* Hippocrateos, super partûs periodis, proferre *Majores*, qui meæ de *Octimestrium* vitâ sententiæ facem præferunt lucidissimam. Aliis igitur, *inquit Hippocrates*,

Veteris ævi Proceres, quatuor in partes secedentes, ponuntur in mediô seorsum, *ex Hipp. lib. de Alim.*

1. Turba.

Ε'ς τύπωσιν λε, ἡέλιοι, sive dies 35.

Ε'ς κίνησιν ο, sive dies 70.

Ε'ς τελειότητα σι, seu dies 210. hoc est, tres hebdomadum decades, seu septem menses tricenarii: Solares enim, aliquot minutis, dies triginta superant, quod notes velim, ne quis argutulus, ἀκριβολογῶν, dictis te subducat.

Aliis,

Aliis, ἐς μορφὴν με, seu 45. dies.

E'ς κίνησιν ος', seu 76. dies. 2. Turma.

E'ς ἔξοδον σι, seu dies 210.

Aliis, ἐς ἰδέαν ν', seu dies 50. 3. Cohors.

E'ς πρῶτον ἅλμα ρ', seu 100. dies.

E'ς τελειότητα τ', seu 300. dies, hoc est, menses 10. exacti.

Aliis demum, ἐς διάκρισιν μ', seu 40. dies. 4. Et postrema amplectenda Secta, contentionis æstuosissimæ licèt auctor.

E'ς μετάβασιν π', seu dies 80.

E'ς ἔκπτωσιν σμ', sive dies 240. qui terminus *Octimestrium* est, octies enim triginta dies, numerum explent ducentorum

quadraginta dierum vitalium, ut hæc Veterum sententia luculentissimam fidem facit.

Consilii totius rationem exponam. Subolebat mihi ab ipsô liminê, enorme hoc nascendi tempus, cujus causas, *spartam ornaturus sedulò, quantùm in me fuit*, pervestigavi: Nunc meminisse juvabit supremum Legum nostrarum Sancitorem exigere Medicum περὶ λόγυς ἀνυςὸν, *verborum copiâ, & lepóribus atque gratiis affluentem*: Sanctionis ipse tantæ memorabile exemplar, orationis & varietatê & venustatê, sese præbet, dum

Lib. de dec. ornatu. Hippocratem juvit terminorum varietas, quibus non minùs dexterè.,.

dum variis hîc terminis, *significatû pollentibus eôdem*, delectatus est. Res tota, in opimam hanc segetem demetendam mox immissâ falcê, magis perspicuè patescet. En nimirum Hippocrates quater loquuturus de *figurationê*, *conformationê*, *delineationê*, ac *discrimine*, partium embryonis, quatuor significantissima verba, *quæ eódem coincidunt*, usurpavit. Τύπωσις quippe, quàm aliàs τὴν πρώτην πῆξιν nuncupat, in eandem nominis significantiam cum μορφῇ, ἰδέῃ καὶ διακρίσει revolvitur. Sic, quater expressurus *motum*, sive *sal-*

quàm gratè simul & eruditè, pro re natâ usus est.

tum, vel *trajectionem*, & sedium *mutationem*, ac *migrationem* quasi fœtûs ab unâ uteri partê in aliam, bis usurpavit τὴν κίνησιν, cui ejusdem significationis bina alia subjunxit, τὸ πρῶτον, δηλονότι, ἅλμα καὶ τὴν μετάβασιν. Tandem, *exitum* & *egressum* infantis ab uterô, seu *partum naturalem*, & *à matrè secessum*, quater quoque expressurus, bis revocavit in usum, τὴν τοῦ ἐμβρύου τελειότητα, *perfectionem fœtûs*, quia partum illam necessum est consequi, *uti pleniùs mox innotescet*. Illi porrò *fœtûs perfectioni* τὴν ἔξοδον combinavit univocè, exitus enim infantis ab

ab uterô naturæ ſymmetræ periodicis ſanctionibus gaudet, proportionantis triplò tempus partûs ad tempus motûs. Binis autem illis τῇ πλεότητι καὶ τῇ ἐξόδῳ tertiam ſynonymam ſubdidit τὴν ἔκπλωσιν ſcilicet, oſcitantium interpretum ſcandalum & offendiculum. Miſſis multorum quiſquiliis, quibus hanc illô ſuper verbô litem inſtructam conſpurcant, τὴν ἔκπλωσιν ritè & concinnè ab Hippocrate, ſagaciſſimô ſuæ mentis acuminê rei naturam penitiſſimè contuente, exaratam profitemur. Nam, haud ſecùs ac fructus ab arbore pen-

Hoc dogma bis tetigimus è libris Epidemicis erutum.

H' ἔκπλωσις, quid ſignificet, an *abortum*, an *excluſionem fœtûs naturalem*, expenditur?

dens, maturitatê plenus atque diſtentus, extremô ſuô retinaculô, ſeu pediculô, à ramô, *cujus nunc pars fuit*, prolapſurus humi, ſeſe ſuâ gravitatê ſejungit atque liberat; ſic fœtus, maturitatem octavô, *ſeu terminum aſſecutus*, ab uterô, cui, *ceu caudici adhæſit*, laxatur undique, ſpontéq; labitur, vel, ut cum Hipp: dicam, ἐκπίπτει, *cadit, decidit*, ídque naturâ nequaquam violatâ; ipſa namque naturalem illũ *caſum*, ſive *partum*, promovet ac etiam accelerat: Quem etenim, ut indigenam & conſanguinalem, ſecum modò connutriebat, eundem

nunc,

nunc, ceu alienigenam atque hospitem ablactat, semovétque; Imò, ceu gravans & inutile pondus excutit. Ἔκπτωσις itaque, sive *casus* atque *prolapsio*, idem hîc sonat ac τελειότης, καὶ ἔξοδος *perfectio, & exitus*, quæ naturali tantùm & maturo, vividóque fœtui verè quadrant. Hanc veritatem illlustro Galeni contextû, ubi loquens de partû naturali, τὴν ἔκπτωσιν usurpat, *lapsum* scilicet, sive *lapsionem*. Meridianâ lucê clarius igitur est vocem illam apud Græcos optimè audivisse ad *partum merè naturalem* designandum.

Lib. 15. *de usû partium.*

Quid

Hip. locum præsumptum ex lib. de Alim.

Octimestrium vitalitati favêre.

Quid itaque suô susurrô malè eruditô, Nobis obganniunt, Hippocratem *ibi loci Octimestribus* inimicari, cùm econtrariò, nusquam amicior, vitales cos nusquam expressiùs sanciat; his namque quatuor in recensendis modò prolatis sententiis, totus est in naturalî, tritáque naturæ periodô, sive totus est in illis enarrandis, quæ naturâ benè moratâ contingunt. Ἔκπτωσις ergo, nequaquam *abortus* audiat, ut perperam vertunt. Nec suum Nobis inargutè Sabinum, *Ialemô frigidiorem*, textum Hipp: illum lævam in partem (*su-*

(*supinum ut suum errorem, à tanti Judicis orè & criminationè tutetur*) detorquentem obtrudant. Nusquam etenim Sabini verba, in Hippocraticis aut excussis, aut MSS. Codicibus, legere est. Sed ea qualia leguntur, *aureô licèt exarata stylô*, supinè ac oscitanter à Sabinô, *ejúsque sequacibus*, lecta sunt. Et illinc profectò mirari minimè subit, tot Viros etiam graves, *speciè recti delusos*, ab illô Sabinô, *ceu ab igne fatuô*, in avia quæque deductos, ac in illud erroris barathrum miserè devolutos, combinando nimirum sejungenda; & se-

Sabinum, totô erasse cœlô, inter exponendum huncce Hippocratis decantatissimum locum.

ſejungendo combinanda; nam quod ſubtexuit Hippocrates, οὐκ ἔστι, καὶ ἔστι, *non eſt*, & *eſt*, indoctè copulant cum præcedenti clauſulâ ſummâ, quaſi legeretur ὀκτάμηνον γένεσις οὐκ ἔστι, καὶ ἔστι; *Octimeſtris proles non eſt, & eſt*. *Eſt* quidem, quia modò nata; *non eſt* verò, quia jamjam peritura. Unde eliciunt, perinde eſſe naſci *Octimeſtrem*, ac non naſci; quid enim juvat, *terris tantùm oſtendi*, vel lucîs uſurâ frui tam conciſâ. Nobis verò, *quos ſuper hâc rè, Mercurius* benignior *afflat*, verba iſthæc, οὐκ ἔστι, καὶ ἔστι, integrum complent ſenſum; quòd ſi aliis

Sabini duplex ſophiſma, *compoſitionis* unum, *diviſionis* alterum, ſolvitur.

aliis conjungenda forent, ſequentibus, non verò præcedentibus copulanda venirent. Illis etenim optimô inſtitutô docet Hippocrates quamlibet de quatuor opinionibus à ſe prolatis *eſſe*, & *non eſſe*, ſeu *interdum veram eſſe, interdum verò falſam*, quòd noſtra naſcendi tempora ſint enormia. Circumciſiori verborum brevitate, dialecticè dixerim, quatuor illas propoſitiones non eſſe *Neceſſarias*, ſed *Contingentes*, aliáſque ita *contingere*, alias autem *non ita*. Hâc anſâ porrò capiendum venire Hippocratem evincimus ſeque-

lâ, quâ monemur illos Naturæ terminos multifarios eſſe, ac pro multimodis ſuî partibus, *figuratione*, *motû* atque *partû*, vel protolli, vel decurtari. Quoquô autem modô id eveniat, *inquit Hipp:* nec multùm haſce Natura periodos prætergreditur, nec multùm infra ſubſiſtit, ſed tota hiſce veluti carceribus limitata, & coërcita metis, ſtadià ſua tanquam in decurſoriô emetitur, *γίνεται δὲ ἐν τούτοισι καὶ πλέω καὶ ἐλάσσω, καὶ ὅλον καὶ κατὰ μέρος, οὐ πολλὸν δὲ πλείω, ἢ ἐλάσσω.*

Verba hæc indiſſolubili nexû copulantur textui è libello Περὶ τροφῆς, mox in medium adductô.

Iſthæc autem, (figuratio nempe, motus & partus,) *intra tempora contingunt*

vel

vel longiora, vel breviora, & ex totô & ex partê, non multùm autem vel seriora, vel citiora. Sic alibi verba faciens de primâ embryonis configuratione, quæ aut quadraginta duobus, aut triginta diebus fit, ὡς γὰρ, subdit, ἐπιπολὺ ξυμβαίνει, ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἢ ὀλίγῳ μείονι, ἢ ὀλίγῳ πλείονι ταῦτα διαρθροῦσθαι. *Obtingit quippe vulgò partes intra tempus illud vel paulò brevius, vel paulò prolixius delineari.* Ibidémque loquens de *formatione* & *motû*, eundem inculcat multivagum naturæ cursum, ὡς ἢ γὰρ, habet, ἐπιτοπλεῖστον ξυμβαίνει, *id enim,*

enim, eô modò utplurimùm accidit.

ARTICULUS QUINTUS.

Cur Hippocrates à partibus Octimestrium secesserit. *Ratio prima.*

NE, *quæsierim*, operosâ manû Hippocratem versato, ut ipsum ab hâc, quam Nobis edicit, Priscorum sententiâ dissentientem exprobres: si namque Octimestribus fuit infensus, id circunspectè, ac prudenter egit, scenæ ut inserviret. Genium enim noverat Græcarum mulierum, quas de *Octimestrium* mortê contestatur, quæ ὔτ' ἔργῳ, ὔτε λόγῳ πείθονται, nec rerum eventibus ullis, nec rationum ullô pon-

Mulieres, nec re & effectis, nec rationе suadè-

ponderê ab adamatâ mentê dimoventur, sed à se notata venditant & obstinatè tuentur. Hinc, quoniam penitissimis earum medullis præconcepta isthæc de *Octimestrium* calamitatê jam olim insederat opinio, ut superstitem omnem *Octimestrem*, matre insciâ conceptum dejerarent, noluit Vir prudens & cautus, adversis cùm maris fluxû, tum ventô, explicare vela, séque æstuoso, ac procelloso permittere mari. Tantæ interim experientiæ, tantæque auctoritatis, ac tantæ fortitudinis Virum decuisset, suâ fretum μεγαλοψυχίᾳ.

ri, sed suarum opinionum esse tenacissimas. *Lib. de Sept.*

Hippocratem oportuisset, Octimestrium esse Patronum intrepi-

dum. Loqui cum vulgô, ipsi fas erat, sed cum sapientibus non scripsisse, fuit culpa grandis.

ψυχία καὶ τε ὑπεροχῇ θεία, *magnanimitate, ac præstantiâ* quâdam *divinâ* protritæ illi, atque commentitiæ, quæ vagabatur opinioni, ex adversô constitui. Sed cùm in Græciâ plurimos cerneret Libitinâ deciduos, dum in Ægyptô triviales obambularent, præcocis illius exitii causas sedulus indagat, & binas illas esse putat κακοπαθείας, à Nobis elevatas, quas identidem perpeti haud sustinent tenelluli Fœtus.

Ratio secunda.

Aliud etiam rei momentum Hippocratem impulit, ut eò loci Octimestribus minùs faveret, *numerum* quippe *septem* im-

impensè laudaturus, evincere aggreditur, ἀνθρώπου αἰῶνα ἑπτήμερον εἶναι, καὶ ἕκαστα ἐν αὐτῷ, ἐν ἑπτὰ διοικεῖσθαι, *hominis vitam dierum numerô septem circunscribi, & omnia in Nobis per septenas periodos dispensari.* Grave idcirco pondus dictis accessisse secum reputat, si *Octonarium* extenuet, natósque *Octavô* repudiet. Verùm, ubi rem ex professô divulgat, *Mulieres in gestationê putandâ universè falli*, ad ravim usque proclamat: Cur itaque, eas tantùm deceptas suspiciosè & criminosè dicunt, quæ vitales *Octavô* fœtus sese enixas

Lib. Περὶ ἀρχῶν.

Lib. de nat. puer.

esse jurejurant, illas verò minimè delusas, quæ hôc ipsô mensê præsentaneam Parcarum prædam exclusisse rentur. Dicam ego, vicem rependens, totâ eas errare viâ, quæ nonô putant parturiisse vitales, quos *Octavô* peperêre. Equidem sancit *Medendi Conditor Artis*, illicitum esse ἀπιστεῖν γυναιξὶ περὶ τῶν τόκων, *fidem circa partus mulierculis detrahere*; sed Edicti sui veritatem labefactat, & propudiosis materculis fidem derogat omnem asserentibus sibi viduis undecimestres natos esse. Quidni igitur fidem tot puerperis non de-

Ineptum est asserere eas duntaxat mulieres in suô computô decipi, quæ vivaces Octimestres se enixas esse dictitant. *Lib. de Sept.*

Lib. de nat. puer.

detraheremus, quæ præjudiciis occæcatæ, Octimeſtres ſibi putant ereptos, præſertim cùm eæ ſint, *confeſſorè Hippocratè*, Ibidem. ἄπειροι τούτων τῶν λόγων, καὶ τῶν πρηγμάτων, *rationè rudes*, & *rebus inexpertæ*. Ne itaque eaſdem in anſas, cum *Bonaventurâ* veniamus, néve ipſis φιλιπποκρατείοις *Hippocratis amantibus* fucum faciamus, largiamur quod res eſt, *Dictatorem* nempe *Octimeſtribus malè ominoſum* * *fuiſſe*. Sed ejus Manes, *quanquam infra vota noſtra*, februabunt Galenici Genii, legere quippe eſt,

Is enim perfractè & falſò, imò putem & mendaciter, aſſerit Hipp. Octimeſtribus eſſe ubique amicum.

* Vid: Præf: pag: B. 2.

τοῖς

Lib. 14. de usu part. τοῖς τιτθοῖς ἐπιγίνεσθαι τὸ γάλα, ὅταν μάλιστα τέλειον ἤδη τὸ κύημά ἐστιν· ac rursus, Ibid. paulò infrà. τελειωθέντων τῶν ἐμβρύων καὶ τὴν τοῦ γυναῖων ὥραν ἀποβαλόντων, συνεξαίρεσθαι τοὺς τιτθοὺς τῶν ὑστέραις. Rursus tandem, Comment. 5. in Aph 39. μαστῶν ἀναίμων τε καὶ λευκῶν ὄντων, τὸν οἰκεῖον χυμὸν πλεῖον ποιοῦσιν, ὅταν ἐπιῤῥέῃ τροφὴ πλείων ἐν αὐτοῖς; πλείων δὲ ἐπιῤῥεῖ κατὰ τὸν ὄγδοον μῆνα τῆς κυήσεως. Achilleum exindè argumentum formato, *Lac gignitur in mammis, ubi fœtus perfectus est, pariendique tempus instat.* Atqui *lac gignitur Octavô mense: Mense* igitur *Octavô fœtus perfectus est, pariendique tempus instat.*

Præ-

Præmiſſarum utraque ex fœcundiſſimô pectore Galenicô deprompta eſt: Igitur & concluſio ex illis elicienda. Jam ſi fœtus perfectus eſt *Octavô*, inſtátque ejus partûs hora, maturum illum, ac *vitalem*, prodire, nemo ſanæ mentis, niſi contumelioſus & pervicax, inficias iturus eſt, ἅμα γὰρ τότε παιδία γόνιμα, καὶ τὸ γάλα χρήσιμον, *tunc enim infans natalis fit, cum lac utile incipit eſſe.* *Ariſt. hiſt. anim. VII. cap. 5.*

ARTICULUS SEXTUS.

Quòd ſi inſtes, vitales quidem *Octimeſtres* eſſe, *Locô nempe citatô ex 4. de gen.*

anim. cap. 4. esse, sed Nonimestribus ipsis minùs vivaces, tuam in sententiam, *superô Philosophi ductû*, cui τὰ ὀκτάμηνα ζῇ, ἧττον δὲ, *lubens sum iturus.* Evicimus enim, longè alacriùs ætatum stadia eos decurrere, qui suis in uterinis præsepibus *nutricatui & robori intenti*, diutiùs stabulati sunt. Huic ex *ipsissimô puteô crutæ* veritati symphoniaci Polybus atque Diocles, rerum haud insipidi delibatores, τὸ ὄγδοον μηνῶα ἴσασι γόνιμον, ἀτονώτερον δὲ πως. *Mensem Octavum genitalem agnoscunt, sed quadantenus debiliorem.* Sic Philosophus ipse,

Apud Plut. 5. de plac. Phil. cap. 18.

acer-

acerrimus Octimestrium vindex, prolatorum in hujus Diatribæ vestibulô ritè sciens, πονοῦσιν, ait, αἱ γυναῖκες μάλιστα τὸν μῆνα τὸν ὄγδοον, καὶ ἐὰν διαφθείρωσιν ὀγδόῳ τῷ μηνὶ, τὰ ὀκτάμηνα οὐ ζῇ. *Mense præsertim Octavô mulieres ægrotant, atque adeò fœtus suos Octavô si excludunt, Octimestres illi nusquam vivunt.* Ejus circumcisus interpres Plinius, *Gravidis*, inquit, *Octavô mense maximus labor, lethaléque in illis abortus.* Quibus meherclè, ambo hi primæ meæ aciei Primipili, necem *Octimestribus* inferri volunt. At sospites illos

Genuinus est sensus fusioris textûs è 7. Hist. Animal. cap. 4. eruendi.

priùs tutabantur. An unâ ipſi frontê tutelarii, alterâ verò ſicarii benevoli? Apage tam perfidos homicidas, qui ſic doloſè ſuas movent tragœdias, & hoſce poſt ſiparia trucidant, quibus propalàm, & tam clarè, modò plauſerant. Hinc memet ut expediam, nec in eô quod expeditum eſt, *ceu in ſcirpô*, nodum quæram, totam ego litem componam, ac ſecum ad ſpeciem diſſidentes, in gratiam reducam, duplices (*colophonem additurus*) Octimeſtreis ſub oculis ponendo, *Eſſentiales* alios, ſeu *Spontaneos* & *Per Se*, qui nempe, ſeminê quod ſpontê

Hipp. de nat. puer.

ſpontê ſuâ, (*modò nihil obtigerit inauſpicati*) Octavô menſê matureſcit, ſati ſunt.: *Accidentales* alios, ſeu *Symptomaticos*, & *ex Eventû*, ſeu *à Caſû*, qui nimirum propter vim externam interturbatæ naturæ offendicula ſunt, atque ſcandala. Tales etenim fœtus immaturi ſunt, & ante tempus à naturâ præſcriptum, impulſorê malè proſperô, præmaturè depulſi. Fidê igitur indubitatâ, partus omnis, à ſanis vegetíſque parentibus prognatus, ſeſe *Octavô*, unius naturæ inſtigatione pellens in lucem, ſalvus & incolumis reputetur, quantùm

ſcilicet ſpectat ad vim Vitalitatis à partionê ſoboleſcentem; nam aliundè quid vetat ipſum concedere fatis, parî infortuniô ac vel ſeptimeſtres, vel etiam nonimeſtres. De his ſpontaneis *Octimeſtribus* priora, feliciáque & fauſta, atque vitalia Scriptorum Placita leguntor. At ubi contrariâ vicê, criminoſóque eventû, regularis, ſtatáque partio diſturbatur, quid mirum, interruptæ ac violatæ naturæ fœtum, *Octavô* intercidere? Intercidit & univerſè, nec uſpiam ſoſpitatur vî ejectus. De his ergo poſteriora, damnoſáque & peremptoria, in miſel-

misellos *Octimestres*, à mortê redimendos, Decreta, quotquot ea sint primitùs expedita, promulgantor. Qui itaque, ut resumam simul & perorem, ex sese, & causîs internis, nonô nasciturus est; aliundè & extrinsecùs, *Octavô* si paritur, inauspicatò & ominosê paritur. At quilibet *Octavô* nascens, à principiô sibi interiori, omnibus externis, (*quæ malis avibus advolant persæpe*) procul semotis, faustissimô ac auspicatissimô partû, sanitatê sartâ, tectáque excluditur. Hanc frugiferam segetem ex Hippocrateis arvis lætus demessui, ὄσησιν,

Epid. 6. sect. 8. aphor. 6. & Epid. 2. sect. 3.

σιν, inquit, οὐδὲν εἴσω τοῦ τεταγμένου χρόνου ἑκάστῃσι τὰ τικτόμενα ἀπόγονα γίνεται. *Quibus, partionis intra limitatum tempus sinistrî nihil accidit, Vitales singulis illis Partus contingunt.* Summis igitur cautionibus sibi prospiciant gravidæ, nocivîs ne suîs, puerulî maturitatem prævertant. Maximæ quippe molis est fœtum, frivòlâ satum originê, propitiô enixû in lucem promi. Is enim, ludicræ fortunæ & alumnus & partus, ventris alveô conclusus, sexcentis in horas casibus, veluti fluctibus, obvius est. Usque eò deplorata sunt ejus pri-

mor-

mordia, ut inconſtans illa ludibundæ unius arbitrium materculæ,ad omnia præceps, repentinâ ruinâ ſubvertat.

Epilogus. Amotâ igitur omni opinione præjudicatâ, compertum fiat animis temperatis haud inſolentes eſſe longævos *Octimeſtres*. Experimentis gravia ſuffragantur rationum momenta, quæ non modò hoc ipſum dogma ſtabiliunt inconcuſſum, ſed ei in ſpeciem adverſa, funditùs evertunt. Auctoritatibus tandem, ſi lis dirimenda, aut jurejurandô controverſia diſtrahenda, an non Juridicè *Hippocratis Majores*

jores & Coætaneos, ejúſque Nepotes inſuper plurimos, *Ariſtotelem, Cæcilium, Aſclepiadem*, *Plinium*, *Plutarchum*, & *Galenum*, cæteróſque complures, optimis auſpiciis, veridicos fatorum augures, fidóſque Nobis *Octimeſtrium* vitæ & ſponſores & fidejuſſores, toti tumultuariæ in *Octimeſtres* furentũ turbæ fortiter oppoſuerimus. Huic igitur *Experientiæ*, *Rationis*, & *Auctoritatis*, veluti ſacratiſſimo *Tripodi* fatidicæ ſuperpoſitæ *Phœbades*, genuina φῶτα βίȣ, veriſſimè vaticinabuntur,

Omnem ſpontè naſciturum Octimeſtrem *fore vitalem*.

FINIS.